

تبیین عوامل مرتبط با گرایش جوانان به چت در شهر خرم آباد^{۱۲۸}

اکبری لیلا^{۱۲۹}

مهدوی نصر حمید^{۱۳۰}

چکیده

پدیده چت، در سال های اخیر روندی رو به رشد داشته است، جذب جوانان به سوی این پدیده، راه را برای اتلاف نیرو و انرژی باز نموده است، چت با ویژگیهای کاذبی که دارد بیشتر ساختارهای ذهنی جوانان را در بر گرفته است روند ورود ویژگیهای چت به ساختارهای ذهنی، هم می تواند سریع و فوری باشد و هم بطئی و تدریجی اما خروج از آن قطعاً بطئی و تدریجی خواهد بود. بحث اصلی این مقاله تأکید بر ویژگیهای محیط های کاذب اجتماعی است که باعث گرایش به امور کاذبی نظیر چت در بین جوانان شده است.

در بررسی این روند، از مدلی ترکیبی گسترش یافته با ویژگیهای منطقه ای استفاده شده است که شامل متغیرهای بیرونی (محیط های واقعی و کاذب اجتماعی شامل چهار محیط انتخابی، اختیاری، اجباری و تصادفی) و متغیرهای واسط (دوست یابی، شکاف نسلی، عدم آگاهی والدین، گسترش فناوری ارتباطات، متنوع بودن، بی هویتی، هزینه کم و ریسک خطر کم) بوده و در نهایت بر متغیر وابسته (گرایش جوانان به چت) تأثیر خواهد داشت.

^{۱۲۸} توضیح اینکه مقاله حاضر از یک پروژه مطالعاتی که توسط اینجانب در استان لرستان و شهر خرم آباد با موضوع فوق برای اولین بار در زمستان سال ۸۹ بصورت فوق انجام گرفته استخراج شده است.

^{۱۲۹} کارشناس آسیب های اجتماعی پژوهشگر و دارای ۷ مقاله برتر در همایشهای ملی و استانی

^{۱۳۰} کارشناس آسیب های اجتماعی پژوهشگر و دارای بیش از ۱۲ مقاله برتر در همایشهای ملی و استانی

روش پژوهش، پیمایشی بود. جامعه آماری مورد بررسی در این پژوهش متشکل از کلیه شهروندان ۲۹-۱۵ سال شهر خرم آباد بوده و با توجه به حجم جامعه آماری، حجم نمونه ای برابر با ۱۲۰ نفر انتخاب شدند که داده های حاصل از پرسشنامه در برنامه SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج به دست آمده از تحلیل رگرسیون چند متغیره نشان داد که با ضریب تعیین ۹۲/۱ درصد مدل ما به تبیین قابل قبولی توسط متغیرهای مستقل و واسط دست یافته است. با استفاده از تحلیل مسیر، مشخص شد که تأثیر مستقیم بر گرایش جوانان به چت ۲۶ درصد و تأثیر غیرمستقیم متغیرها بر متغیر وابسته ۴۶ درصد می باشد که با $p >$ (۰۰۲) حاکی از رابطه مثبت، خطی و معنادار بین متغیرهای بیرونی و درونی مدل و گرایش جوانان به چت دارد.

واژگان کلیدی: چت، گرایش به چت، محیط های اجتماعی کاذب، ساختارهای ذهنی، جوانان، شهر خرم آباد

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۱۴	مقدمه:
۲۱۶	بیان مسئله:
۲۱۷	اهمیت و ضرورت پژوهش:
۲۱۷	اهداف:
۲۱۸	سوالات تحقیق:
۲۱۸	فرضیه های تحقیق:
۲۱۸	تعریف مفاهیم:
۲۱۸	چت چیست؟
۲۱۹	نظریه فراوانی فرصتهای نابرابر:
۲۲۰	نظریه رابرت کینگ مرتن:

۲۲۲ سابقه چت در ایران :
۲۲۲ پژوهشهای انجام شده :
۲۲۲ تحقیقات داخلی:
۲۲۳ تحقیقات خارجی :
۲۲۶ روش شناسی تحقیق :
۲۲۶ جامعه آماری :
۲۲۶ حجم نمونه :
۲۲۶ روش گرد آوری اطلاعات :
۲۲۶ ابزار جمع آوری اطلاعات:
۲۲۶ پایایی و روایی پرسشنامه :
۲۲۶ تجزیه و تحلیل اطلاعات :
۲۲۷ تجزیه و تحلیل یافته ها:
۲۲۷ جدول شماره ۱- توزیع فراوانی مربوط به جنسیت نمونه
۲۲۷ جدول شماره ۲- توزیع فراوانی مربوط به سن نمونه
۲۲۷ جدول شماره ۳- توزیع فراوانی مربوط به میزان تحصیلات پاسخگویان
۲۲۸ آزمون فرضیات:
۲۲۹ نتایج و یافته ها:
۲۳۰ راهکارها و پیشنهادات:
۲۳۱ منابع و مآخذ

مقدمه :

چت^{۱۳۱} از جمله ابزارهایی است که امروزه با پیشرفت تکنولوژی و ظهور مقوله ای با عنوان فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان سایر پدیده های نوظهور این قرن با سرعت تمام خودنمایی می کند.

این جزء کوچک اما پر طرفدار از دنیای مجازی اینترنت، با شکستن حد و مرزها و از بین بردن فاصله ها، آن چنان در میان وسایل ارتباطی جای خود را باز کرده که نه تنها جوانان بلکه همه افراد از گروه های سنی مختلف را به خود جذب کرده و هر روز با گسترش روز افزون اینترنت بیشتر از روزهای گذشته اثرات استفاده از آن برای همگان مشخص می شود و همین امر توجه مسئولان، اندیشمندان و محققان را به خود جلب کرده است.

اگر چه آمار دقیقی از میزان گرایش و تعداد افراد استفاده کننده از این وسیله ارتباطی وجود ندارد اما گفته ها و شنیده ها حاکی از آن است که تعداد زیادی از جوانان در مقایسه با جوانان سایر کشورها و به نسبت پوشش اینترنتی در کشور به گفتگوی اینترنتی یا همان گپ زنی روی آورده اند، البته به مقوله گپ زنی و اینترنت به عنوان موضوعی قبیح و زشت نگریست می شود؛ زیرا این پدیده نیز مانند سایر وسایل ارتباطی، کارکرد مثبت و منفی را با هم دارد، از جمله تحولات مثبت IT، مانند گسترش انواع فناوری های بی سیم، ساخت سیستم های پرسرعت، پرطرفیت با امکانات محیرالعقول و ابداع فناوری های جدید و نیز تبادل اطلاعات و نظرات مفید در اتاق های چت¹³² از آن جمله اند. اما در کنار اینها اثرات منفی نیز مثل بی آبرو نمودن افراد از طریق حضور در اتاق های گپ زنی با نام آن ها یا فرستادن پست های الکترونیکی¹³³ ناپسند یا تهدیدآمیز برای ترساندن دیگران از جمله خطرات و زیان ها است. اینترنت یک فرصت است که اگر با آموزش لازم از آن استفاده مناسب نشود به یک تهدید تبدیل خواهد شد. چت از جمله وجوه تفننی کاربری اینترنت است که حداقل در جامعه ما به ندرت مورد توجه و بررسی قرار گرفته است. این پدیده، امروزه در جامعه ما گسترش یافته و گسترش آن با معضلات بسیار فراوانی همراه بوده است. جامعه ما به ویژه دختران و پسران جوان به جنبه مضر آن بیشتر نگرسته اند تا جنبه مفید آن. نگاه اولیه به چت و نیت ورود به آن، بیشتر جنبه تفریحی و سرگرمی دارد. بی گمان چت و چت کردن در جامعه ما که بخش کثیری از آن مربوط به جوانان است، می تواند تهدید کننده و نیز تا حدودی ایجاد فرصت نماید. تهدید به آن معنا که شرایطی را برای به خطر انداختن امنیت اخلاقی و اجتماعی جوانان و افراد جامعه فراهم می نماید و فرصت به این معنا که به ایجاد زمینه های رشد و بالندگی در جامعه کمک می کند.

گرایش جوانان به چت و محیط کاذب آن، نوعی اعتیاد مزمن و دروغی را به وجود آورده است که فکر و ذکر جوانان را به خود اختصاص می دهد. مشغول بودن به چت، گاهی ساعتها به طول می انجامد. این امر حتی شامل زمانی نیز می شود که فرد مشغول به چت کردن نمی باشد، چون در این زمان ها نیز فرد در مورد چگونه چت کردن و راه های تاثیرگذاری بیشتر فکر و اندیشه می کند. چت با طراحی یک محیط کاذب و فریبنده، جایگاهی برای تخلیه روانی نوجوانان و جوانان شده است. تحقیق حاضر شرایط و زمینه های گرایش جوانان به چت را مورد بررسی قرار می دهد.

¹³² Chat rooms

¹³³ E.mail

بیان مسئله:

تکنولوژی رایانه نه تنها دروازه های ورود به شاهراه های اطلاعاتی را در فضای مجازی گشوده است بلکه فضا و بازاری برای سرگرمی مهیا ساخته که به سرعت و به طور مداوم رو به رشد است. اینترنت از جمله مظاهر مدرن عرصه سرگرمی است که تحول رسان های جدید به ارمغان آورده است.

رسانه ای شدن و خانگی شدن به طور فزاینده ای توصیف کننده گذراندن بخش عمده ای از فراغت طیفی از جوانان گردیده است. رشد تکنولوژی های جدید اطلاعاتی و ارتباطی و به خصوص اینترنت، فردی شدن شیوه های زندگی جوانان را دامن زده و مرزهای تازه ای را در شکل گیری ارزش ها و هویت یابی، به ویژه ارزش های مربوط به آشنایی و دوست یابی، پیش روی جوانان ایرانی قرار داده است امروزه پدیده اینترنت با حرکتی شتاب زده به میان جوانان و نوجوانان ما راه یافته است. این پدیده که ابتدا به شکل گپ زنی و گفتگوی فرهنگی با خارجی ها آغاز شد با تکثیر سریع سایت های ایرانی به مراودات و مکالمات دوستانه تغییر شکل یافته و یک نوع جانشین برای تلفن و با امکان گفتگو با چند نفر در آن واحد در آمده است (ذکائی، ۱۳۸۳).

چت می تواند فرصت ساز باشد مانند: داشتن هزینه کم و استفاده از توسعه فن آوری ارتباطات و نیز می تواند تهدید کننده باشد، نظیر: ایجاد شرایط دوست یابی های موقت کاذب، ارضای نیازهای مختلف از جمله نیازهای جنسی، متنوع بودن، بی هویتی و... در این میان عدم آگاهی و اطلاع والدین از مفهوم و عملکرد چت، شکاف نسلی ایجاد شده در جامعه و عدم درک متقابل دو نسل، ریسک خطر و... شرایطی را برای آسان تر کردن عمل چت فراهم آورده است. در نگاهی کلی تر، انقلاب شگفت انگیز فناوری های اطلاعاتی - ارتباطی در چند دهه اخیر، ایجاد گونه های مختلف ارتباطی میان مردمان امروز جهان را باعث شد، به طوری که در دهه های اخیر، دگرگونی ها و تحولات شگرف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را در جوامع شاهد بوده ایم؛ تحولاتی چنان جدی که برخی آن را نقل مکان از کهکشان الکترونیک به کهکشان اینترنت دانسته اند (کاستلز، ۲۰۰۳).

این معضل اطلاعاتی - ارتباطی فقط گریبان گیر کشورهای پیشرفته نبوده و نیست و به تدریج، در کشورهای در حال توسعه ای همچون ایران نیز بحث و جدل هایی در خصوص اینترنت و جنبه های مختلف آن، خاصه درباره شیوه کاربری آن به راه افتاده است. بدیهی است که این بحث و جدل ها تا اندازه زیادی با توجه به نوع نگرش نسبت به اینترنت شکل می گیرد. موضعی که بیش و پیش از هر موضع دیگر درباره اینترنت در جامعه ما به چشم می آید، این است که اینترنت همچون مسئله درک می شود و در نتیجه، رشد و گسترش آن امری مسئله زاست (دوران و گنجی، ۱۳۸۷: ۱۱۸).

کنترل شدید اینترنت در قالب انواع فیلترینگ، که در ایران اعمال می شود، را باید معلول این نوع نگاه (به ویژه نگاه مبتنی بر نوعی ترس اخلاقی) به این رسانه نو تلقی کرد. البته، مفروضات نظری این مواضع یکسان و همگن نیست و

از ملاحظه اینترنت همچون رسانه ای با تأثیر قاطع تا رسانه ای بی اهمیت و صرفاً بازیچه ای برای وقت کشی را دربر می گیرد. چنان که نگاه به اینترنت همچون ابزاری برای تهاجم فرهنگی، به این گونه رفتار های بدبینانه و امنیتی، شدت و حدت بیشتری می دهد (همان).

بنابراین، به رغم حساسیت ها و دغدغه های موجود درباره اینترنت و نحوه کاربری آن در ایران، تاکنون پژوهش های اندکی به خصوص درباره چت انجام شده است هدف از این پژوهش این است که از منظری جدید به این پدیده نگریسته شود و کمک کنیم که تصویری کامل از آن درک نماییم. باید مطمئن شویم که این وسیله برای بهبود بخشیدن و غنی سازی زندگیمان است، این وسیله چنین پتانسیلی دارد اما در عین حال می تواند اثرات سوئی نیز داشته باشد. و پرسش اصلی این مقاله عبارت است از اینکه علل و عوامل مؤثر بر گرایش جوانان به چت در شهر خرم آباد چه چیزهایی هستند؟

اهمیت و ضرورت پژوهش :

دنیای چت، دنیای جالبی برای جوانان است چرا که آنان می توانند با هویت های ناشناس و گمنام خود ظاهر شوند و در آن جا از هر آن چه که تمایل دارند و نمی توانند در دنیای واقعی به راحتی داد سخن دهند، صحبت نمایند. جوانان ما با مسائلی چون بیکاری، انتخاب شغل، نیاز به برقراری ارتباط با جنس مخالف و سپس تشکیل خانواده، به دنبال ارضاء کنجکاوی ها و ماجراجویی های خود و غیره هستند. جوانان می خواهند به راحتی و بدون هیچگونه نگرانی حرف بزنند، می خواهند موقعیت خود را تثبیت کنند و نشان دهند که آنان هم قدرت تجزیه و تحلیل بالایی دارند. آنان می توانند در این دنیای مجازی بدون واژه از مطالبی چون مذهب، عشق، فرهنگ، سیاست، سکس و غیره حرف بزنند و بحث تبادل نظر نمایند. محقق بر این اعتقاد است که ضرورت و اهمیت پژوهش و کسب اطلاعات و آگاهی درباره این پدیده و پیامدهای آن همانند سایر پدیده های اجتماعی مهم و ضروری است. مطمئناً برای ارائه هر گونه توصیه و راهکار و به منظور کنترل این پدیده ارتباطی باید ابتدا درباره علل بروز شیوع این پدیده، بررسی و پژوهش نمود و سپس با توجه به نتایج به دست آمده، پیشنهاد های اجرایی لازم را بیان نمود. امید است که در این پژوهش بتوان جایگاه چت و میزان گرایش جوانان به این پدیده اینترنتی را مشخص نمود و نشان دهیم که این وسیله ارتباطی را می توان هم چون سایر وسایل به عنوان پدیده ای مفید در زندگیمان جای دهیم.

اهداف :

هدف کلی این مقاله عبارت است از: « تبیین عوامل مرتبط با گرایش جوانان به چت در شهر خرم آباد » و در کنار آن اهداف جزئی زیر نیز مدنظر می باشند:

۱. توصیف ارتباط بین عوامل مرتبط با گرایش جوانان به چت.

۲. تعیین میزان اثر گذاری (ضریب اثر) هر کدام از متغیرهای مستقل با گرایش جوانان به چت

سئوالات تحقیق :

- ۱: آیا بین گرایش به دوست یابی های موقت و گرایش به چت رابطه وجود دارد؟
- ۲: آیا بین عدم آگاهی والدین و گرایش به چت رابطه وجود دارد؟
- ۳: آیا بین کم بودن هزینه و گرایش به چت رابطه وجود دارد؟
- ۴: آیا بین گسترش فن آوری ارتباطات و گرایش به چت رابطه وجود دارد؟
- ۵: آیا بین متغیرهای زمینه ای مهم (سن، جنس و...) و گرایش به چت رابطه وجود دارد؟

فرضیه های تحقیق

- فرضیه شماره ۱: بین گرایش به دوست یابی های موقت و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد.
 - فرضیه شماره ۲: بین عدم آگاهی والدین و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد.
 - فرضیه شماره ۳: بین کم بودن هزینه و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد.
 - فرضیه شماره ۴: بین گسترش فن آوری ارتباطات و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد.
 - فرضیه شماره ۵: بین متغیرهای زمینه ای مهم (سن، جنس و...) و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد.
- هر کدام از این فرضیه ها نشانگر یک محیط اجتماعی کاذب هستند، هر چند می توانند نشان دهنده یک محیط اجتماعی واقعی نیز باشند. اما بحث ما بیشتر حول محیط های اجتماعی کاذب است.

تعریف مفاهیم:

چت چیست؟

گپ زنی معادل واژه انگلیسی chat است و در واقع به معنای ارسال پیام برای یک مخاطب یا مجموعه ای از مخاطبین و دریافت پاسخ از جانب آن ها در مدتی کمتر از چند ثانیه و تکرار این عمل. به عبارت دیگر چت وسیله ای است که به جای تلفن و یا نامه می تواند استفاده شود. محیط های گپ زنی انواع مختلفی دارند: گپ زنی نوشتاری^{۱۳۴}، گپ زنی صوتی^{۱۳۵} و گپ زنی تصویری^{۱۳۶} (دوران و گنجی، ۱۳۸۷)..

فن آوری اینترنت :

¹³⁴ Graphic chat

¹³⁵ Voice chat

¹³⁶ Web caht

شبکه جهانی اینترنت، یکی از مهم‌ترین نوآوری‌هایی است که بعضی از نظریه‌پردازان برای تأکید بر اهمیت آن، تأثیرات این بزرگراه عظیم اطلاعاتی را مشابه با تأثیرات اختراع چاپ بر زندگی انسان‌ها ذکر کرده‌اند (محسنی، ۱۳۸۰، ص ۲۰).

تعاریف عملیاتی:

گپ زنی (چت): عبارت است از ارتباط جوانان خرم آبادی از طریق گپ زنی اینترنتی (چت) با دیگری و ارسال و دریافت هر نوع پیام در شبکه اینترنت.

دوست یابی موقت: ارتباط برقرار کردن با فرد دیگری و دوست شدن با او از طریق چت اینترنتی بصورت موقت

عدم آگاهی والدین: اطلاع نداشتن والدین از چت و گپ زنی اینترنتی فرزندان

سن: در این تحقیق سن جوانی یعنی پسران و دختران دارای سن ۱۵ تا ۲۹ سال می‌باشند.

دومین

همایش

سراسری

مبانی نظری و پیشینه تحقیق: همایش نظریه فراوانی فرصتهای نابرابر:

این نظریه توسط کلاوارد^{۱۳۷} و اوهلین^{۱۳۸} طراحی و توسعه پیدا کرد. کلاوارد و اوهلین نظریه مرتون را در چهارچوب بوم‌شناسی دوباره مطرح می‌کنند. به طوری که آنومی منشاء کج رفتاری را نشان می‌دهد و قرار گرفتن در منطقه در حال تغییر و تبدیل، معاشرت‌های خاصی را به وجود می‌آورد که شیوه زندگی کجرو را منتقل می‌سازد. به طور کلی، در محیط با پیدایش خرده فرهنگ‌های کجرو مسئله انطباق فردی مطرح نبوده و گروه به شکل جمعی خود را با شرایط زندگی نامطلوب منطبق می‌سازد (کلاوارد و اوهلین، ۱۹۶۰: ۷۷). آنها به مفهوم بیگانگی نیز اشاره می‌کنند. بنابراین در اینجا وفاق اجتماعی جامعه مسلط مطرح نبوده و شکل دیگری از وفاق اجتماعی در گوشه و اطراف نواحی پدید می‌آید و در اثر معاشرت و ارتباطات انتقال پیدا می‌کند. اما دو شیوه برای رسیدن به این موفقیت وجود دارد (سخاوت، ۱۳۸۵: ۶۰-۵۸).

شیوه اول شکل قانونی رفتار و دنبال کردن هنجارهای رسمی برای دستیابی به آن است؛ همان طور که در جامعه محترم است و نوع دوم سازمان اجتماعی درون نواحی تشکیل این افکار و ایده‌هاست که از راه‌های غیر قانونی برای دستیابی به پول استفاده می‌کنند و این رفتار در درون خرده فرهنگ کجرو یک رفتار

¹³⁷ Richard A. Cloward

¹³⁸ Lloyd E. Ohlin

پذیرفته شده است و عکس العمل به جامعه ای است که انتخاب دیگری برای آنها باقی نگذاشته است (تایلور و دیگران، ۱۹۷۳: ۲۹؛ تایو، ۱۹۹۸: ۵۶).

نظریه رابرت کینگ مرتن^{۱۳۹}:

جامعه شناس مسائل اجتماعی در پی کشف علل و عوامل اجتماعی مؤثر بر جرم و عمدتاً شرایط اکتسابی در محیط است. جامعه شناسان علل ارتکاب جرم را در وضع نابسامان اجتماعی و اقتصادی دانسته و معتقدند که هیچکس بالفطره منحرف و بزهکار نیست. از این جهت فرد را مقصر نمی دانند و می گویند اوضاع اقتصادی و شرایط نامساعد اجتماعی عامل ارتکاب انحراف است. نابرابریهای اقتصادی و اجتماعی و شکاف عمیق طبقاتی در جامعه، بیکاری، از بین رفتن و جابجایی ارزشهای جامعه، رشد بی قواره صنعت، توزیع ناعادلانه ثروت در جامعه، عدم برنامه ریزی اجتماعی از طرف دولت در زمینه تفریح، شادی و گذران اوقات فراغت و بیکاری جوانان همگی باعث گرایش به انحرافات (از جمله گریز از قوانین جامعه، چون نفع آن بیشتر از پذیرش قوانین جامعه است) خواهد شد (فرجاد، ۱۳۷۱: ۱۲۴).

مرتن با رویکرد کارکرد گرایانه و با الهام از اندیشه های دورکیم^{۱۴۰} به دنبال راه حلی جامعه شناسانه برای انحرافات اجتماعی جامعه آمریکایی نیمه اول قرن بیستم بود. مرتن معتقد است که این شرایط ساختی است که علت ریشه ای انحرافات اجتماعی است. از نظر مرتن در هر جامعه دو ساخت اساسی وجود دارد که میان آنها در درون یک نظام اجتماعی روابطی کارکردی وجود دارد. این دو ساخت اساسی یکی اهداف نهادی شده و دیگری وسایل نهادی شده است. اهداف نهادی شده عبارتست از تعاریف نهادی شده درباره ارزشها و امور مطلوب و وسایل نهادی شده عبارت از شیوه های استاندارد شده کنش برای نیل به اهداف و یا هنجارهای مقرر که برای وصول به اهداف نهادی شده وضع شده اند (اسکیدمور، ۱۳۷۵: ۱۷۴-۱۷۶).

در هر جامعه ای در پرتو ارزشها و اصول اساسی آن جامعه یک شخصیت آرمانی تعریف می شود و در قله آرزوها و تمنیات افراد آن جامعه قرار می گیرد. از طریق ابزارهای مختلف جامعه پذیری، آموزش و پرورش، رسانه ها و ... این شخصیت آرمانی در منظر عمومی تبلیغ شده و افراد به آن خوانده می شوند. مثلاً رسیدن فرد به اوج موفقیت مادی و شخصیتی که در بالاترین مراتب پایگاه اقتصادی، اجتماعی است، همان هدف نهادی شده مرتن در جامعه آمریکایی عصر او محسوب می شود. در هر حال، مرتن یکپارچگی و انسجام را حالتی در یک نظام اجتماعی یا جامعه تعریف می کند که میان این دو ساخت اساسی یعنی اهداف و وسایل نهادی شده تعادل برقرار باشد. اما از نظر

¹³⁹ R. K. Merton

¹⁴⁰ E. Durkheim

مرتن یک جامعه یا نظام اجتماعی می تواند در حالت سوءیکپارچگی به سر برد. سوءیکپارچگی وضعیتی است که در آن تعادل ساختاری در تهدید قرار گرفته باشد. وضعیتی که در آن تأکید بر وسایل نهادی شده کمتر از تأکید بر اهداف نهادی شده باشد. در چنین وضعیتی چهار الگوی رفتار انحرافی را می توان در جامعه پیش بینی کرد. از نظر مرتن همه این شیوه ها غیرقانونی شناخته شده و شیوه های انطباق فردی نام می گیرند که جایگزین شیوه های انطباق جمعی شده یا به آن اضافه می شوند. این چهار شیوه انطباق فردی عبارتند از نوآوری^{۱۴۱}، مناسک گرایی^{۱۴۲}، انزواطلبی^{۱۴۳} و شورش^{۱۴۴}.

۱- نوآوری: شیوه انطباق فردی است که در آن افراد اهداف نهادی شده را تعقیب می کنند اما نه به اتکاء هنجارها و مقررات و وسایل نهادی شده جامعه، بلکه با خلق و ابداع شیوه های غیرهنجاری و خلاف قانون و عرف اجتماعی. مثلاً در جامعه ما انواع شیوه های کسب و کار غیر قانونی مثل کاپن فروشی، ارز فروشی، مسافرکشی، بساط اندازی و نیز قاچاق کالا (سوخت)، احتکار و بسیاری دیگر از مشاغل در زمره شیوه های انطباق فردی از نوع نوآورانه یا بدعت گذارانه است.

۲- مناسک گرایی: شیوه انطباق فردی است که در آن افراد به خاطر مأیوس شدن از اهداف نهادی شده آنها را فراموش کرده یا از آنها غفلت می ورزند و در مقابل با تأکید یک سویه بر وسایل نهادی شده مانع تحقق موفقیت سایر اقشار اجتماعی نیز می شوند. این افراد معمولاً در سازمانها و نهادهای اجرایی کار می کنند.

۳- انزواطلبی: شیوه انطباق فردی است که در آن افراد به دلیل ناموفق بودن خود در دسترسی به اهداف اجتماعی سعی کرده اند که خود را از جامعه دور نگه دارند تا هم از اهداف و هم از وسایل نهادی شده غفلت پیدا کنند. این افراد احتمالاً بارها در صدد بوده اند که به شیوه های مختلف هنجاری و غیرهنجاری به سوی اهداف اجتماعی حرکت کنند، اما عدم توفیق مکرر آنها باعث شده تا سرخویش پیش گرفته و خود را از مسیر تبلیغ اهداف و وسایل نهادی شده دور کنند. کسانی که در مسیر اعتیاد به مواد مخدر قرار گرفته و با مصرف بی رویه مشروبات الکلی، تریاک، هروئین و اقسام مواد مخدر سعی دارند حواس و قوای دراکه خود را نسبت به بوق های تبلیغاتی جامعه از کار بیندازند و بدین وسیله آرامش خیال پیدا کنند.

۴- شورش: شیوه انطباق فردی است که در آن ضمن آنکه افراد اهداف و وسایل نهادی شده جامعه را برای موفقیت های فردی و اجتماعی خود و دیگران کافی نمی دانند، درصدد برمی آیند تا در مقابل آن از طریق خشونت باری، قیام کنند. این افراد چیزهای جدید و تأیید نشده ای را جایگزین آنها می سازند. مثلاً طغیانگر ممکن است حرفه

¹⁴¹ Innovation

¹⁴² Ritualism

¹⁴³ Retirement

¹⁴⁴ Rebellion

تجارت و سرمایه داری را به عنوان راه رسیدن به ثروت شخصی رد کند و در عوض هدف برابری اجتماعی و راه رسیدن به آن را از طریق انقلاب برگزیند.

سابقه چت در ایران :

در مورد سابقه و تاریخچه چت رومها به حضور شبکه برمی گردد، زمانی که کامپیوترهای مین فرم (کامپیوترها بزرگ و اولیه که تجهیزات مرکزی در ساختمانی نگهداری می شد و کاربران حرفه ای با مونیتر و کیبورد در محل کارش با کامپیوتر مادر ارتباط برقرار می کردند) به منظور پاسخگویی به نیاز مشترکین و سازماندهی کاربران ، نیازمند ارتباط با کاربران داشت ، به نوعی چت شکل گرفت. چت ها امروزی در ایران با شبکه های بی اس اس شکل گرفت ، شبکه بی اس اس ، شبکه ای بود که کاربران با شماره گیری به آن متصل می شدند و با نرم افزاری می توانستند باهم ارتباط متنی داشته باشند ، بی اس اس اکنون هم مورد استفاده برخی ارگانها است.

پس از آن سایتها معروف دنیا ، در دنیای اینترنت با ارایه سرویسهای جدید امکان برقراری متنی افراد را در شبکه مجازی فراهم آوردند، یاهو مسنجر، گوگل تاک ، آوال آنلاین از جمله نرم افزارهایی هستند که ارایه شده اند ، البته با گسترش فن آوری اطلاعات اکثر سایتها دارای اتاق گفتگو یا همان چت رومهای اختصاصی خود هستند!! در ایران هنوز چت روم اختصاصی معروف و بزرگ شکل نگرفته است (دوران و گنجی، ۱۳۸۷).

پژوهشهای انجام شده :

تحقیقات داخلی:

مطابق نظرسنجی انجام شده توسط شبکه فن آوری اطلاعات ایران طی یک دوره یک ماهه ، چت نزد کاربران اینترنت بیشتر جنبه سرگرمی و تفریح را داشته است.

به گزارش بخش نظرسنجی شبکه سایت <http://www.IRITN.com> ، در این نظرسنجی مجموعاً تعداد ۳ هزار و ۱۱۸ نفر بازدید کننده شرکت کرده بودند، که ۳۱/۹۴٪ از آنها برای تفریح و ۲۲/۷۱٪ از آنها برای دوستیابی از چت استفاده می کنند و تنها ۲۱/۳۹٪ از کاربران برای تجارت و حل مشکلات خود از چت استفاده می کنند. در زیر آمار نظر سنجی صورت گرفته در شبکه فن آوری اطلاعات ایران را مشاهده می کنید:

سوال: به چه منظور از اینترنت استفاده می کنید؟ نتایج : تعداد آراء : ۳۱۱۸ ، تجارت الکترونیک ۱۰/۵۵ درصد معادل ۳۲۹ نفر، حل مشکلات ۱۰/۸۴ درصد معادل ۳۳۸ نفر، ازدواج ۱۲/۶۰ درصد معادل ۳۹۳ نفر، سرگرمی و تفریح ۳۱/۹۴ درصد معادل ۹۹۶ نفر، دوستیابی ۲۲/۷۱ درصد معادل ۷۰۸ نفر، هیچکدام ۱۱/۳۵ درصد معادل ۳۵۶ نفر با بررسی دقیق تر

در این نظرسنجی دیده می شود که اکثر کاربرانی که از چت استفاده می کنند بیش از دوسوم افراد برای دوست یابی، همسریابی و سرگرمی چت می کنند یعنی حدود ۶۷/۲۵ درصد به چت به عنوان وسیله ای برای پر کردن ساعات تفریح و سرگرمی خود نگاه می کنند و شاید برای این گونه افراد ارتباط برقرار کردن از طریق اینترنت آسان تر است زیرا در هنگام چت می توانند خود را به گونه ای متفاوت معرفی کنند و بدون وجود موانع ارتباطی با هم به بحث و گفتگو بپردازند.

دکتر فرامرز قره باغی، جامعه شناس در تحقیقاتی که انجام داده بر این باور است شبکه های کامپیوتری خرده فرهنگ های جدیدی را در ۱۰ سال اخیر بین نوجوانان و جوانان پدید آورده است که تأثیراتی شگرف در تعاملات و روابط اجتماعی برجای گذاشته است. و میدان های چند کاربردی یا چت روم ها و غیره، مرزهای تازه ای را در شکل گیری خرده فرهنگ جوانان امروز پدید آورده است. امروزه نمی توان از یک خرده فرهنگ خاص برای جوانان صحبت کرد بلکه باید از خرده فرهنگ های نوجوانان و جوانان سخن به میان آورد. ایشان معتقد است آن دسته از جوانان که با فضای مجازی و ادبیات مجازی وبلاگ های اینترنتی و چت روم ها در ارتباط هستند با اصطلاحات و خرده فرهنگ آن نیز آشنایی دارند ولی برخی از نوجوانان و جوانانی که دسترسی به چنین امکاناتی ندارند، خرده فرهنگ خاص خود را دارا هستند.

تحقیقی که در رابطه با وابستگی روانی جوانان و نوجوانان در اینترنت در شهر تهران توسط اورنگ در سال ۱۳۸۳ انجام گرفته است، نشان می دهد که وابستگی به گپ زنی در اینترنت به علت نیاز به برقراری پیوند عاطفی و دوستی با غیر هم جنس از یک سو و محدودیت های سنتی و عرفی در جامعه از سوی دیگر سبب گرایش افراطی جوانان به پدیده گپ زنی (چت) می باشد. در ضمن وابستگی به گپ زنی در اینترنت، بر سلامت جسمانی افراد تأثیرات منفی داشته و سبب ابتلای افراد وابسته به عوارض جسمانی گوناگون می شود.

پژوهش کتابخانه ای دیگری در مورد تأثیر رایانه و اینترنت بر کودکان و نوجوانان انجام گرفته است که در آن علاوه بر مشکلات روانی و اعتیاد به اینترنت پرداخته شده است، به عوارض جسمانی هم چون مشکلات بینایی، صدمات سیستم اسکلتی و چاقی اشاره شده و نیز بر پیامد های وابستگی به اینترنت بر مهارت های اجتماعی و خانواده تاکید شده است (صادقیان، ۱۳۸۴).

تحقیقات خارجی :

تحقیقات موسسه فارستر نشان می‌دهد نوجوانان به سرعت در حال آشنایی با فناوریهای نوین هستند. جوانان به طور متوسط ۱۱ ساعت در هفته در اینترنت چت می‌کنند و حداقل ۲۰ درصدشان نیز ۲۰ ساعت در هفته مشغول چت کردن هستند.

۸۰ درصد نوجوانان پسر ۱۲ تا ۱۴ ساله نیز کنسول بازی دارند که این میزان برای دختران ۶۳ درصد است. ۵۵ درصد پسرها نیز ترجیح می‌دهند به جای تلویزیون با کنسول‌های ویدیویی خود بازی کنند.

همچنین ۲۵ درصد افراد شرکت کننده در این تحقیق قصد دارند تا ۱۲ ماه آینده یک پخش کننده موسیقی بخرند. همچنین ۸۳ درصد نوجوانان اعلام کرده اند هر روز در اینترنت چت می‌کنند در حالی که این عدد برای بزرگسالان ۳۲ درصد است. گفتنی است ۷۵ درصد نوجوانان آمریکایی نیز موبایل دارند. بد نیست در مورد رویکرد جوانان غربی به چت هم سخنی بگوییم، جامعه آمریکا نمونه آماری ما خواهد بود. آمارها نشان می‌دهد ۸۷ درصد جوانان ۱۵ ساله آمریکایی و ۵۰ درصد نوجوانان ۱۲ تا ۱۴ ساله آمریکایی از نرم افزارهای چت در اینترنت استفاده می‌کنند.

کرات و همکارانش (۱۹۹۸م.) در یک پژوهش درازمدت دو ساله درباره کاربران اینترنت، به این نتیجه دست یافتند که استفاده فزاینده از اینترنت با کاهش ارتباط خانوادگی و شرکت در محافل اجتماعی محلی همراه است. افزون بر این، شرکت کنندگان در این پژوهش، به انزوای اجتماعی و افسردگی دچار شده بودند.

کریستوفر و همکارانش (۲۰۰۰م.) در پژوهشی با عنوان "نقش استفاده از اینترنت در افسردگی و انزوای اجتماعی نوجوانان" بر روی ۸۹ دانش آموز سال آخر دبیرستان، محورهای زیر را ارزیابی کردند:

الف) میزان استفاده از اینترنت؛

- کم (کمتر از یک ساعت در روز)

- متوسط (بین یک تا دو ساعت در روز)

- زیاد (بیش از دو ساعت در روز)

ب) ارتباط با پدر، مادر و همسالان. در این پژوهش، گروههایی از کاربران که زیاد و کم از اینترنت استفاده می‌کردند، مقایسه شدند. نتایج نشان داد کاربران کم مصرف اینترنت، در مقایسه با کاربران زیاد آن به طور چشم گیری از نظر روابط اجتماعی با یکدیگر تفاوت داشتند.

گرینفیلد (۱۹۹۹م.) در پژوهشی، رفتار اینترنتی خود گزارشی نزدیک به ۱۸ هزار نفر را که به نظرسنجی شبکه خبری ABC پاسخ داده بودند، بررسی کرد و به این نتیجه رسید که اینترنت عاملی بالقوه خطرناک است و به دلیل وجود حوزه‌های محتوایی ویژه، مانند تصویرهای جنسی، قمار، بازار بورس و سکس مجازی از آن سوء استفاده می‌شود.

در این پژوهش، چندین عامل تحریک کننده دیگر نیز در اینترنت بازنشاسی شده است که زمینه سوء استفاده از اینترنت را فراهم می آورد. این ویژگی ها عبارتند از:

۱. نزدیکی مضاعف؛ در میان همه شرکت کنندگان زن و مرد، هنگامی که در داخل خط بودند، نزدیکی مضاعفی (۴۱ درصد) گزارش شد و در میان الزام های اینترنتی، این شاخص به ۷۵ درصد رسید؛
۲. بی قید و بندی؛ ۴۳ درصد از آزمودنی ها، تجربه ای از بی قید و بندی را گزارش کردند؛
۳. نبود محدودیت ها؛ ۳۹ درصد از کاربران آن لاین، به نبود نظارت و محدودیت در استفاده از اینترنت اذعان کردند؛
۴. ویژگی فرا زمانی؛ بیشتر آزمودنی ها در این پژوهش، فرا زمانی بودن اینترنت را یکی از عوامل خطر ساز دانسته اند؛
۵. خارج از کنترل بودن؛ بسیاری از آزمودنی ها، احساس خارج از کنترل بودن خود را به هنگام استفاده از اینترنت تأیید کردند.

گرفیتیز (۱۹۹۸م.) در پژوهشی به منظور بررسی نقش اینترنت در حالت های روانی افراد، نشان داد که اینترنت یکی از راه های دانش اندوزی، آگاهی افزایی و برقراری ارتباط دوستی با دیگران است. اما چون اینترنت، انبوهی از اطلاعات مثبت و منفی را ارائه می دهد، خطرهای بالقوه آن به ویژه برای نسل جوان بسیار نگران کننده است. میشل جی منو (۱۹۹۹م.) نیز در پژوهشی با عنوان "بررسی تأثیر اینترنت در برخی موضوع های روش شناختی و ادراکی"، به این نتیجه رسید که نفوذ و گسترش اینترنت در چارچوب های بیرون از نهادهای علمی و پژوهشی، از مهم ترین عوامل تهدید کننده بهداشت روانی به شمار می آید.

متغیر های مستقل درونی فرصت ساز:

- گسترش فن آوری ارتباطات

- کم بودن هزینه

- گرایش جوانان به چت

- امنیت اجتماعی و اخلاقی

متغیر های مستقل درونی تهدید کننده:

- دوستابی های موقت

- متنوع بودن

متغیر های مستقل زمینه ای تسهیل کننده:

- شکاف نسلی

- عدم آگاهی والدین

- بی هویتی

- ریسک خطر کم

متغیر های مستقل زمینه ای مهم:

- سن، جنس، شغل، تحصیلات، درآمد، محل سکونت و وضعیت تاهل

روش شناسی تحقیق :

روش تحقیق میدانی بوده است و با توجه به اهداف مورد مطالعه جزء مطالعات توصیفی- تحلیلی و به لحاظ روشی در قلمرو تحقیقات میدانی- تحقیق پیمایشی- قرار خواهد گرفت.

جامعه آماری :

جامعه آماری مورد بررسی در این پژوهش متشکل از کلیه جوانان شهر خرم آباد در فاصله سنی ۲۹- ۱۵ سال می باشند.

حجم نمونه :

حجم نمونه پژوهش با توجه به تعداد جامعه آماری، در سطح اطمینان ۹۵ درصد، خطای ۵ درصد برابر با ۱۲۰ نفر می باشد.

روش گرد آوری اطلاعات :

در این پژوهش واحد تحلیل فرد بوده و از تکنیک پرسشنامه شامل سوالات بسته و طیفی (طیف لیکرت) جهت جمع آوری داده ها استفاده شد .

ابزار جمع آوری اطلاعات:

برای جمع آوری اطلاعات تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته ۲۲ سوالی استفاده شده است.

پایایی و روایی پرسشنامه :

پایایی پرسشنامه با استفاده از نظر اساتید و صاحب نظران تأیید شده است و طی اجرای آزمون آلفای کرونباخ، روایی پرسشنامه تأیید و عدد بدست آمده برای این پرسشنامه برابر با ۰/۸۷۳ بوده است.

تجزیه و تحلیل اطلاعات :

تحلیل آماری از طریق آزمونهای آماری از قبیل ضرایب همبستگی متناسب با متغیرها (ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرهای سطح سنجش فاصله ای و نسبی و ضریب همبستگی اسپیرمن برای متغیرهای با سطح سنجش رتبه ای)، رگرسیون چندگانه، تحلیل مسیر جهت تبیین، فیت و برازندگی (حجازی، ۱۳۸۱: ۲۴۵ و کیانی، ۱۳۸۵:

۲۱۱-۱۹۵) صورت گرفته است. مدل ارائه شده در پژوهش با استفاده از نرم افزار آماری و تحقیقاتی SPSS تحلیل شده است.

تجزیه و تحلیل یافته ها:

جدول شماره ۱ - توزیع فراوانی مربوط به جنسیت نمونه

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
مرد	80	66.7	66,7
زن	40	33.3	100.0
جمع کل	120	100.0	

از کل پاسخگویان ۶۶/۷ درصد مرد و ۳۳/۳ درصد زن می باشند.

جدول شماره ۲ - توزیع فراوانی مربوط به سن نمونه

سن	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
15-20	47	39,2	39,2
21-29	73	60,8	100.0
جمع کل	120	100.0	

از کل پاسخگویان ۳۹/۲ درصد در گروه سنی ۲۰-۱۵ سال، ۶۰/۸ درصد در گروه سنی ۲۹-۲۱ سال قرار دارند.

جدول شماره ۳- توزیع فراوانی مربوط به میزان تحصیلات پاسخگویان

تحصیلات پاسخگویان	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
متوسطه و پیش دانشگاهی	33	27,5	27,5
فوق دیپلم	21	17,5	45
لیسانس	20	16.7	61,7
دانشجو	46	38,3	100.0
جمع کل	120	100.0	

میزان تحصیلات پاسخگویان به شرح ذیل است : ۲۷/۵ درصد متوسطه و پیش دانشگاهی ، ۱۷/۵ درصد فوق دیپلم ، ۱۶/۷ درصد لیسانس و ۳۸/۳ درصد دانشجوی می باشند.

آزمون فرضیات:

فرضیه شماره ۱: بین گرایش به دوست یابی های موقت و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد. در تبیین فرضیه ها باید گفت که فرضیه اول پژوهش با ($p > 0,003$) معنادار بوده و نشان از همبستگی بالا، مثبت و مستقیم گرایش به دوست یابی های موقت با گرایش به چت کردن دارد. بدین معنی که هر چه قدر گرایش به دوست یابی های موقت نظیر توجه به جنس مخالف بیشتر باشد به همان میزان گرایش به چت کردن نیز افزونتر می شود. **R** بدست آمده برای همبستگی ایت متغیر با متغیر وابسته برابر با ۰/۸۹۲ بوده است.

فرضیه شماره ۲: بین عدم آگاهی والدین و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد. فرضیه دوم با ($p > 0,002$) معنادار و نشان از همبستگی بالا و مثبت بین عدم آگاهی والدین از چت بر گرایش به چت کردن دارد. به عبارت دیگر هر چه والدین در خصوص مباحث رایانه ای به ویژه چت کردن اطلاع چندانی نداشته باشند به همان گرایش به چت کردن افزایش می یابد. **R** بدست آمده برای همبستگی ایت متغیر با متغیر وابسته برابر با ۰/۸۰۲ بوده است.

تحصیلات

فرضیه شماره ۳: بین کم بودن هزینه و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد. فرضیه سوم با ($p > 0,005$) تأیید شد. بدین معنی که هزینه پایین چت کردن بر گرایش به چت کردن جوانان مؤثر و دارای همبستگی بالا و مثبت است. **R** بدست آمده برای همبستگی ایت متغیر با متغیر وابسته برابر با ۰/۷۶۸ بوده است.

فرضیه شماره ۴: بین گسترش فن آوری ارتباطات و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد. فرضیه چهارم با ($p > 0,04$) مورد تأیید واقع شد. به عبارت دیگر گسترش فن آوری ارتباطات بر گرایش به چت کردن جوانان مؤثر و دارای همبستگی بالا و مثبتی است. **R** بدست آمده برای همبستگی ایت متغیر با متغیر وابسته برابر با ۰/۷۰۶ بوده است.

فرضیه شماره ۵: بین متغیرهای زمینه ای مهم (سن، جنس و...) و گرایش به چت رابطه معناداری وجود دارد. فرضیه پنجم بین متغیرهای سن و سطح تحصیلات با گرایش به چت کردن رابطه معکوس و منفی بدست آمد اما رابطه بین متغیرهای جنس، وضعیت تأهل و محل سکونت با گرایش به چت کردن تفاوت معناداری داشت. نتایج به دست آمده از تحلیل رگرسیون نشان داد که با F^2 یا ضریب تعیین ۹۲/۱ درصد مدل ما به تبیین قابل قبولی توسط متغیرهای مستقل و واسط دست یافته است. به عبارت دیگر متغیرهای استفاده شده در مدل به میزان پنج ششم

مدل را تبیین نموده است که حاکی از کارایی و برازندگی مدل می باشد و همچنین، مشخص شد که بیشترین متغیر تاثیر گذار بر گرایش جوانان به چت، گرایش به دوست یابی های موقت می باشد.

با استفاده از تحلیل مسیر، ضریب تعیین $89/3$ بدست آمده که این مقدار درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل درونی و بیرونی و نیز متغیرهای زمینه ای بوده است. به عبارت دیگر فقط $10/7$ درصد توسط متغیرهایی غیر از متغیرهای بکار برده شده در مدل، بر گرایش جوانان به چت کردن مؤثر است.

به طور کلی با استفاده از تحلیل مسیر، تأثیر مستقیم بر گرایش جوانان به چت $0/26$ و تأثیر غیرمستقیم متغیرها بر متغیر وابسته $0/46$ می باشد، که با $(p > 0.02)$ حاکی از رابطه معنادار بین متغیرهای بیرونی و درونی مدل و گرایش جوانان به چت دارد.

نتایج و یافته ها:

از داده های 120 پرسشنامه که تجزیه و تحلیل شدند. در یک توصیف کلی، $52/5$ درصد از پاسخگویان اظهار داشته اند که روزانه چت می کنند، $33/3$ درصد آنها هر چند وقت یکبار چت می کنند و بقیه نیز در خصوص چت کردن نظر مساعدی ندارند. $27/5$ درصد از این افراد (پاسخگویان)، دارای تحصیلات متوسطه و پیش دانشگاهی، $17/5$ درصد فوق دیپلم $16/7$ درصد لیسانس و بقیه نیز دانشجو بوده اند. $27/5$ درصد از پاسخگویان شغل خاصی نداشته و صرفاً از والدین خود امرار معاش می نمایند. محل سکونت $65/8$ درصد از پاسخگویان در شهر بوده و بقیه آنها در روستاهای اطراف سکونت دارند.

$51/7$ درصد پاسخ دهندگان اذعان کرده اند که زمانی که مشغول به چت هستند، والدینشان آنان را با استفاده از کامپیوتر یکسان قلمداد کرده اند. $48/3$ درصد آنها اظهار داشته اند که والدین آنها کاری به نحوه استفاده از کامپیوتر ندارند و آنها در استفاده از رایانه به هر نحو آزادند.

بیشتر کسانی که چت می کنند حرف ها، سخنان، نصیحت ها و ... والدین خود را مربوط به زمان بچگی والدین شان قلمداد کرده و گفته اند که دیگر آنها حتی ارزش گوش کردن ندارند چه برسد به عمل کردن به آنها.

$59/2$ درصد کسانی که چت می کنند، این عمل را فقط وقت تلف کردن و تا حدی سرگرمی می دانند و اذعان داشته اند که جایگزینی مناسب برای آن در جامعه وجود ندارد. از تمام کسانی که به چت مشغول هستند فقط $19/2$ درصد آنها دوست دختر یا دوست پسر ندارند و همگی آنها چت کردن را معادل با دوست پیدا کردن از جنس مخالف دانسته اند. تمامی این افراد محیط چت را هر چند مصنوعی، بسیار جذاب و متنوع می پندارند و حاضرند اگر امور دیگری وجود نداشته باشد، ساعتها وقت خود را صرف چت کنند.

اکثر آنها زمان ایده آل برای چت در شبانه روز را بیش از 5 ساعت قلمداد کرده اند در حالی که زمان واقعی آن دو الی 3 ساعت می باشد. همگی افراد چت کننده از اینکه کسی آنها را در محیط چت نمی شناسد اظهار لذت کرده و

آن را از ویژگیهای اولیه چت محسوب کرده اند. ۸۴/۲ درصد از افراد چت کننده هزینه اینترنت و چت را بسیار ارزان قلمداد نموده و اذعان کرده اند که یک دهم پول توجیبی آنها را تشکیل می دهد و سرانجام همگی آنها امنیت چت به لحاظ خطر گرفتاری توسط نیروهای پلیس و غیره را بسیار بالا قلمداد نموده اند و اذعان داشته اند که هر عمل و قرار و مداری را با خیال راحت و احتمال گرفتاری بسیار پایین می توانند بگذارند. زمانیکه از آنها پرسیده شد که چت تا چه حد می تواند به اخلاق افراد جامعه آسیب وارد کند یا امنیت اخلاقی افراد جامعه را مورد تهاجم قرار دهد نمره ای بدهید، متوسط عدد ۸۸/۳۸ بدست آمد.

نتایج به دست آمده از تحلیل رگرسیون نشان داد که با F^2 یا ضریب تعیین ۹۲/۱ درصد مدل ما به تبیین قابل قبولی توسط متغیرهای مستقل و واسط دست یافته است. به عبارت دیگر متغیرهای استفاده شده در مدل به میزان پنج ششم مدل را تبیین نموده است که حاکی از کارایی و برازندگی مدل می باشد و همچنین، مشخص شد که بیشترین متغیر تاثیر گذار بر گرایش جوانان به چت، گرایش به دوست یابی های موقت می باشد.

با استفاده از تحلیل مسیر، ضریب تعیین ۸۹/۳ بدست آمده که این مقدار درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل درونی و بیرونی و نیز متغیرهای زمینه ای بوده است. به عبارت دیگر فقط ۱۰/۷ درصد توسط متغیرهایی غیر از متغیرهای بکار برده شده در مدل، بر گرایش جوانان به چت کردن مؤثر است.

به طور کلی با استفاده از تحلیل مسیر، تأثیر مستقیم بر گرایش جوانان به چت ۰/۲۶ و تأثیر غیرمستقیم متغیرها بر متغیر وابسته ۰/۴۶ می باشد، که با $(p > 0.02)$ حاکی از رابطه معنادار بین متغیرهای بیرونی و درونی مدل و گرایش جوانان به چت دارد.

راهکارها و پیشنهادات:

برای والدین:

- جوانان روحیه متنوعی دارند، هر جا که نیاز آنها به طور اصولی برآورده نشود در جایی دیگر ولو خطرناک آن را جبران و جایگزین می کنند.
- ورود و خروج فرزندان در اینترنت را تحت نظر بگیرید و از میزان استفاده از آن مطلع باشید.
- در چت کردن به والدین و مربیان توصیه می شود که فرزندان را منع نکنند بلکه به آنها ارتباط سالم و مناسب با دیگران را بیاموزید.
- بهتر است والدین متناسب با سن فرزندان ساعات مشخصی را برای استفاده از اینترنت تعیین نمایند.
- مهمترین راه حل به خانواده ها و والدین این است که سعی کنند اکثر وقت خود را با فرزندان باشند و پیوندهای عاطفی و خانوادگی را تقویت کنند.

در پایان بحث، پیشنهادات زیر مفید به نظر می رسد:

- ۱- از اینترنت برای فعالیت های مفید مانند بررسی سایت های فرهنگی و علمی استفاده کنید.
- ۲- با توجه به اینکه تهدید های چت بیشتر از فرصت های آن است، لزوم ارتقاء آگاهی والدین در این زمینه از اصول و ضروریات است.
- ۳- باید نهایت سعی و تلاش شود تا شکاف نسلی به حداقل برسد و این در سایه انعطاف پذیری بیشتر والدین است و نه جوانان.
- ۴- جوانان دوست یابی های موقت از جنس مخالف را به عنوان یک نیاز اساسی می شناسند. این نیاز باید تحت کنترل باشد و مرجع صالح آن در ابتدا خانواده ها می باشند.
- ۵- تا حد امکان چت کردن جوانان با توجه به شرایط و زمینه های مناسب آن در خانواده صورت گرفته و جنبه آشکار به خود گیرد.
- ۶- باید به تقویت واقع گرایی جوانان پرداخت.
- ۷- باید به جوانان آموزش داد که بین انواع محیط ها و خطراتی که می توانند برای آنها داشته باشند، تفاوت قائل شوند و با احتیاط عمل کنند.
- ۸- تا حد ممکن جوانان را باید به محیط های انتخابی کشاند و در آنجا لیستی از انتخاب های صحیح و قابل جایگزین را ارائه داد.
- ۹- مزاحم دیگران نشوید و حریم حقوقی آنها را زیر پا نگذارید.
- ۱۰- از ورود به سایت های غیر اخلاقی خودداری کنید.

منابع و مآخذ

- اسکیدمور، ویلیام (۱۳۷۵)؛ « تفکر نظری در جامعه شناسی »، ترجمه علی محمد حاضری و دیگران، چاپ اول، تهران، نشر تابان.
- حجازی، الهه و دیگران (۱۳۸۲)؛ « روش های تحقیق در علوم رفتاری »، چاپ هفتم، تهران، نشر آگاه.
- دوران، بهزاد و احمد گنجی (۱۳۸۷)؛ « کاربری تفننی اینترنت توسط کاربران ۲۵ تا ۴۰ سال شهر تهران »، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، سال اول، شماره ۳، صص ۱۲۹-۱۱۵.
- دوران، بهزاد (۱۳۸۱)؛ « تأثیر فضای سایبرنتیک بر هویت اجتماعی »، رساله دکتری جامعه شناسی، تهران، دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس.

زنجانی زاده، هما و همکاران (۱۳۸۴)؛ « بررسی تأثیرات اینترنت بر ارزش های خانواده در میان دانش آموزان دبیرستانی ناحیه ۳ مشهد»، مجله جامعه شناسی ایران، دوره ششم، شماره ۲، صص ۱۴۶-۱۲۱.

سखाوت، جعفر (۱۳۸۵)؛ « جامعه شناسی انحرافات اجتماعی»، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور.

فخرایی، م و همکاران (؟؟?)؛ « بررسی الگوی استفاده از اینترنت، کامپیوتر و بازیهای کامپیوتری در دانش آموزان دو دبیرستان در شیراز»، پنجمین همایش سراسری بهداشت روانی و اختلالات رفتاری کودکان و نوجوانان، دوم شهریورماه، زنجان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان.

فرجاد، حسین (۱۳۷۱)؛ « جامعه شناسی انحرافات اجتماعی»، چاپ اول، تهران، نشر بهینه.

کیانی، مزده (۱۳۸۵)؛ « کاربرد کامپیوتر در علوم اجتماعی»، چاپ اول، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور.

گنجی، احمد (۱۳۸۵)؛ « بررسی الگوی کاربران اینترنت و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن»، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران.

Castells, M. (۲۰۰۳). " The Internet Galaxy: Reflections on the Internet, Business, and Society ", London: Oxford University Press .

Greenfield, N. (۱۹۹۹). "Virtual Addiction: Sometimes New Technology can Create New Problem ", in http://www.virtualaddiction.com/pdf/nature_addiction.pdf : (March ۲, ۲۰۰۸).

Kiesler, S., Kraut, R., Cummings, J., Boneva, B., Helgeson, V., Crawford, A. et al. (۲۰۰۲) "Internet Evolution and Social Impact", in <http://www.stanford.edu/group/siqss/itandsociety> .

Mandelli, A. (۲۰۰۲). " Bounded Sociability, Relationship Costs and Intangible Resources in Complex Digital Networks ", in <http://www.stanford.edu/group/siqss/itandsociety> .

Cloward, R. and L. Loyed Ohlin (۱۹۶۰). " Illegitimate Means ,Differential Opportunity and Delinquent Subcultures ", in Rose Giallombardo(ed).Juvenile Delinquency:A book of Readings:New york: Wiley.p. ۷۷

Tio, A. (۱۹۹۸) " Deviant Behavior ", New York: Addison Wesley Longman Inc.p. ۵۶

Taylor, I. Walton, P and Young J eds (۱۹۷۳)." Critical Criminology ", London .